

Arkiv: FE-026, TI-&01
JournalpostID: <jplD> 20/20915
Saksbehandlar:
Dato: 23.04.2020

Saksframlegg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
048/20	Alver formannskap	30.04.2020

Innspel til aktuelle prosjekt handlingsprogram 2021 – 2024 - byvekstavtalen

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

«Skriv her»

Alver formannskap 30.04.2020:

Behandling:

Rådmannen sitt framlegg vart samrøystes vedtek.

FO- 048/20 Vedtak:

- Alver kommune spelar inn aktuelle prosjekt til statsbudsjettet 2021 og handlingsprogram 2021 – 2024 for byvekstavtalen, slik det går fram av saka

Politisk handsaming

Saka skal avgjerast i formannskapet

Bakgrunn:

Kommunestyret i Alver vedtok 20. februar 2020 å vere med i ny byvekstavtale for Bergensområdet for perioden 2019-2029. Avtalepartar er Samferdsledepartementet (SD), Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD), Vestland fylkeskommune og kommunane Bergen, Alver, Askøy, Øygarden og Bjørnafjorden. Avtalen forpliktar partane i avtaleområdet til å nå målet om nullvekst i personbiltransporten. Staten på si side har forplikta seg til å bidra med 13,3 milliardar (2020-kr) gjennom heile avtaleperioden. Dette betyr kr 722 mill. årleg til tiltak som støttar opp om nullvekstmålet. Saman med eit fylkeskommunalt bidrag på 270 mill. kr årleg har avtalen ei totalramme på 15,802 mrd. 2020-kr. For Alver kommune utgjør dette eit årleg gjennomsnitt på 32 mill i avtaleperioden.

Byvekstavtalen blir styrt gjennom partnerskapet Miljøløftet, som er eit samarbeid mellom staten,

fylkeskommunen og kommunane Alver, Askøy, Øygarden, Bjørnafjorden og Bergen. Miljøløftet har som oppgåve å jobbe med porteføljestyling og prioritering av prosjekt gjennom fireårige handlingsprogram og årlege budsjett for byvekstavtalen. Dette arbeidet skjer gjennom ei arbeidsgruppe (AU), ei administrativ koordineringsgruppe (AKG) og ei politisk styringsgruppe.

Sist vedtekne handlingsprogram gjeld inntil den politiske styringsgruppa utarbeider eit nytt.

Avtalepartane føreset at igangsette prosjekt vert ferdigstilt. Handlingsprogramma blir handsama årleg og skal opp til lokalpolitisk handsaming.

Prioritering av prosjekt

Prioritering av tiltak i byvekstavtalen skal styrast etter prinsipp om porteføljestyling, altså til ei kvar tid å velje ut dei beste prosjekta som fører til oppnåing av ønska mål for byvekstavtalen. Tiltak blir vurdert og prioritert etter ei samla vurdering av tiltaket sitt bidrag til nullvekstmålet. Miljøløftet si oppgåve er å sikre porteføljestyling og prioritering av prosjekt som støttar nullvekstmålet, etter dei rammer og kriteria som er sett i byvekstavtalen. Følgjande rammer ligg for prioritering av prosjekt i byvekstavtalen:

- Den samla vurderinga av tiltaka skal legge vekt på samfunnsøkonomisk nytte, disponible midlar, planstatus, i tillegg til kapasitet på planlegging og gjennomføring.
- I tillegg vil samordning av ulike areal- og infrastrukturtiltak i tid bli vektlagt i vurderinga.
- Prioritering av konkrete tiltak skal sikrast gjennom årlege handlingsprogram som skal utarbeidast og handsamast av styringsgruppa, fylkestinget, bystyret og kommunestyra i kommunane. Det er Miljøløftet som jobbar fram dei årlege handlingsplanane som skal vidare til lokalpolitisk handsaming.
- Det skal sikrast ein geografisk fordeling av tiltak i heile avtaleområdet.
- Det er definert fire satsingsområde for prioritering av prosjekt:
 - Gang og sykkel
 - Kollektivtransport
 - Innfartsparkering
 - Miljøvenleg teknologi og innovasjon
- Partane har i fellesskap utarbeida eksempel på moglege tiltak innanfor kvart satsingsområde (sjå vedlegg 7)

Gjennom bompengeforliket i 2019 blei det opna for auka fleksibilitet i bruk av statlege midlar til investeringstiltak for kollektivtransport, sykling og gange på fylkeskommunalt og kommunalt område. Når det gjeld kriteria for den samla vurderinga av prosjekt til programområdemidlar, har Statens vegvesen laga forslag som presiserer desse kriteria. Samferdselsdepartementet gav sin tilslutning til dette i slutten av mars 2020. Kriteria er som følgjer:

Dersom det skal vere aktuelt å nytte statlege midlar til programområdetiltak på kommunalt eller fylkeskommunalt område i byvekstavtalene, må minst eitt av to premissane vere oppfylt:

- *Prosjekta må bidra til større grad av måloppnåing enn prosjekt på statleg ansvarsområde. Auka måloppnåing inneber at prosjekta blir prioritert på grunnlag av at dei gir størst mogleg overgang frå bil til kollektivtransport, sykkel eller gange.*
- *Prosjekta må vere meir kostnadseffektive/samfunnsøkonomisk lønsame enn prosjekta på statleg ansvarsområde. Kostnadseffektivitet/samfunnsøkonomisk lønsemd betyr at det til ein kvar tid gjeldande nullvekstmålet skal bli nådd til lågast mogleg kostnadar for samfunnet.*

For fylkeskommunale/kommunale prosjekt som blir finansiert med statlege midlar til programområdetiltak, dekkar dei statlege midlane utelukkande kostnadar som kjem etter anleggsstart. Alle andre kostnader knytt til prosjektet, som planleggings- og prosjekteringskostnader, blir dekkja av lokale styresmakter. Det kan skje gjennom bruk av belønningmidlar. For dei fleste prosjekt/tiltak vil denne type utgifter utgjere ein relativt liten prosentvis del av prosjektet sine samla kostnader.

Finansiering

Prosjekta i byvekstavtalen skal finansierast gjennom ulike ordningar, mellom anna statlege programområdemidlar (post 30), belønningmidlar og fylkeskommunale midlar. I følgje avtalen skal Alver kommune i snitt ha årleg kr 29,5 mill i programområdemidlar og kr 2,46 mill i belønningmidlar. Post 30-milar kan nyttast til kommunale og fylkeskommunale gange-, -sykkel- og kollektivtiltak, inkludert innfartsparkering. Bruken blir avgrensa til investeringar og det krev

årlege løyvingar gjennom statsbudsjettet. Tiltak må vere planavklart (vedtatt reguleringsplan) for å kunne bli finansiert. Belønningsmidlane skal bidra til å auka talet på kollektivreiser. Midlane skal kunna nyttast til ulike framkometiltak, men dei kan også i sin heilskap nyttast til drift av kollektivtransport.

Arbeid med handlingsprogram (HP) 2021 – 2024

Etter at Alver kommune vedtok å ta del i byvekstavtalen, blei kommunen invitert inn i arbeidet med handlingsprogrammet 2021 – 2024 i Miljøløftet. Første året i dette handlingsprogrammet er konkrete innspel til statsbudsjett 2021. Desse innspela er retningsgivande og er avhengig av endelege vedtak i Storting (statsbudsjettet) og Fylkesting (fylkesbudsjettet). Resten av handlingsprogrammet (år 2 – 4) er rettleiande. Handlingsprogrammet blir handsama årleg, det betyr at Alver kommune har muligheit til å få finansiering i heile komande fireårsperiode, sjølv om det ikkje er prioritert prosjekt dei to siste åra i handlingsprogrammet 2021 – 2024. Statsbudsjett 2021 og heile handlingsprogrammet blir handsama i arbeidsutval, administrativt koordineringsgruppe og styringsgruppa før den blir sendt vidare til lokalpolitisk handsaming.

Til vanleg blir arbeidet med handlingsprogram for neste fireårsperiode starta i Miljøløftet på hausten med endeleg avgjerd og lokalpolitisk handsaming i løpet av våren. Alver kommune vedtok å vere med i byvekstavtalen i februar og kom dermed inn heilt på slutten i Miljøløftet si handsaming av handlingsprogrammet 2021 - 2024. Tidsplanen for handsaming av innspel til statsbudsjett 2021 var sett til 13. mars i styringsgruppa og til 24. april i styringsgruppa (Vedlegg 8). På grunn av koronasituasjonen blei nokre prosessar flytta på, men det var likevel særskilt kort tid for Alver og dei nye kommunane i byvekstavtalen til å spele inn aktuelle prosjekt til både statsbudsjett 2021 og handlingsprogram 2021 – 2024. Det er viktig å presisere at den nye byvekstavtalen for Bergensområdet ikkje er regjeringsgodkjent enno, det er venta å skje før sommaren 2020.

Vurdering

Byvekstavtalen gjeld for perioden 2019 – 2029 og gjennom avtalen er Alver kommune sikra kr 32 mill i snitt per år til ulike prosjekt som støttar måla i avtalen. Prioritering av prosjekta blir styrt gjennom porteføljestyling og gjennom fireårige handlingsplanar. Våren 2020 legg Miljøløftet opp til å handsame eit handlingsprogram for perioden 2021 – 2024. Dette er eit arbeid som blir gjennomført årleg, og neste år skal Alver kommune vere med på prosessen med handlingsprogram for perioden 2022 – 2025. Då vil Alver kommune vere med på heile prosessen der alle partar kan vere med frå starten. Prosjekta som er spelt inn til statsbudsjettet 2021 og handlingsprogrammet 2021 – 2024 har i liten grad vore kvalitetssikra opp mot dei kriteria for prioritering som ligg i byvekstavtalen. På grunn av korte fristar har hovudfokus vore å finne prosjekt som kan kome med i handlingsprogrammet. Det blir jobba med eit system som skal sikre at prosjekta blir prioritert etter porteføljestyling og etter dei kriteria som er presisert i byvekstavtalen.

Innspel til statsbudsjett 2021

I arbeidet med å avklare aktuelle prosjekt for statsbudsjettet 2021 og perioden 2021 – 2024 har det vore korte fristar ettersom dei nye kommunane kom seint inn i prosessen. Prosjekt som blir spelt inn til statsbudsjett 2021 må vere ferdig regulert og helst ferdig prosjektert, slik at det er mogleg å gjennomføre bygging i 2021 - om prosjekta blir tildelt midlar gjennom statsbudsjettet. Prosessen med korte fristar og potensielle prosjekt for statsbudsjett 2021 blei lagt fram som orientering for formannskapet i møte 19. mars og 3. april. I orienteringane blei det presisert at vi ikkje kan legge inn nye prosjekt for 2021 frå mars månad, men at kommunen fram til sommaren kan prioritere annleis og ta ut dei prosjekta som er sett opp på lista. Prosjekta kan kommunen ta med vidare og prioritere inn i handlingsprogrammet dei neste åra.

For statsbudsjettet 2021 har rådmannen har lagt fram følgjande prosjekt:

Stad	Prosjekt	År	Vedlegg/prosjektark	Kostnad
FV404	Gang- og	2021	Vedlegg 4	Kr 12,5 mill.

Kvamsbrekko	sykkelveg og trafikksikring			(Vestland fylkeskommune finansierer 15 mill)
Knarvik sentrum – gangveg helsehus – såtabuområdet	Gang og sykkel	2021	Vedlegg 2	4 mill
Knarvik sentrum,	Overvassrøyr og grunnlag for gang- og sykkelveg	2021	Vedlegg 3	10 mill
Mjåtveitvegen, Frekhaug	Gang og sykkel, tilrettelegging kollektiv	2020	Vedlegg 6	956.000

Sjå vedlagt prosjektark for meir informasjon om prosjekta.

Gang- og sykkelveg i samband med kollektivterminal på Flatøy var også med i diskusjonen rundt statsbudsjett 2021, men realisering av dette prosjektet vil truleg ikkje skje før 2022. Prosjektet er derfor flytta inn som ein del av handlingsprogrammet 2021 – 2024, med kr 60 mill i 2022. Dette kan også flyttast på om det er politisk ønske om det.

Innspel til handlingsprogram 2021 – 2024

Innspela til statsbudsjettet 2021 er første år i handlingsprogrammet. I handlingsprogrammet kan Alver kommune spele inn prosjekt som er venta realisert i denne tidsperioden. Desse prosjekta treng ikkje vere ferdig regulert, men det bør vere realistisk med bygging i perioden 2022 – 2024.

Rådmannen har foreløpig spelt inn følgjande prosjekt til handlingsprogram 2021 – 2024:

Stad	Prosjekt	År	Kostnad
Flatøy – kollektivterminal (Vedlegg 5)	Gang og sykkelveg som ikkje er ein del av Nordhordlandspakken	2022	60 mill
FV 244 Sagstadvegen	Gang og sykkelveg mellom Frekhaug og Sagstad skule	2022	30 mill

På grunn av tidsplanen har ikkje rådmannen hatt muligheit til å gjennomføre eit grundig kartleggings- og analysearbeid knytt til mulige prosjekt i perioden 2022 – 2024. Vedlagt saka ligg lista over aktuelle prosjekt som var ein del av den politiske saka då byvekstavtalen blei vedtatt 20. februar (Sak 03/20). I tillegg har rådmannen sett på andre moglege prosjekt som kan realiserast i denne perioden. Dette er ei bruttoliste over aktuelle prosjekt som ein kan ta med vidare i prosjektprioriteringar dei neste åra.

Aktuelle prosjekt i avtaleperioden:

Stad	Prosjekt	Satsingsområde	Status/regulering/kommentar
Alversund/Alverstraumen Hilland. NB! Desse 4 prosjekta i dette området bør ein sjå i samanheng	Alversund bru + G/S-veg	Gang og sykkel	Ikkje regulert
	Rundkøyring/kryss Hilland	Gang og sykkel	Regulert i delvis utgått plan, krav for å løyse ut bustadutvikling i

	G/S-veg Hilland – Alverstraumen	Gang og sykkel	området Regulert i delvis utgått plan
FV 404 Alversund/ Kvamsvåg	Snuplass buss Hilland	Kollektiv	Ikkje regulert
	Vidare utbygging G/S-veg frå Kvamsvåg (Kvamsbrekko)	Gang og sykkel	Regulert
Frekhaug – Knarvik: system for G/S-veg	Krossnessundbrua	Gang og sykkel	Ikkje regulert
	Hagelsundbrua	Gang og sykkel	Forprosjekt ferdig – må regulerast. Er det ein del av NTP? Uavklart grensegang mot SVV og NTP
Dalstø – Holme	G/S-veg – farleg vegstrekning.	Gang og sykkel	Ikkje regulert
Ostereidet	G/S-veg mellom senter og skuleområdet	Gang og sykkel	Regulert i områdeplan, ferdig i løpet av 2020. Bli prosjektert i samband med hallprosjekt. Oppstart 2022/2023
Skodvin – Mongstad	G/S-veg	Gang og sykkel	To reguleringsplanar under arbeid. Statens vegvesen leiar prosjektet
Knarvik sentrum	G/S-veg rundt industribygg – del av utbygging Coop	Gang og sykkel	Regulert – Coop har starta dialog om planlegging
Kleivane på Seim	G/S-veg – viktig trafiksikring til skulen	Gang og sykkel	Ikkje regulert – sjå i samband med reguleringsplan Seim skule
Austmarka øvre	G/S-veg frå bustadområde til skule, butikk og idrettsområde	Gang og sykkel	Regulert – rekkjefølgjekrav med undergang og g/s-veg
Bøvågen	G/S-veg i samband med bygging av ny barnehage	Gang og sykkel	Regulert, blir same G/S-veg som skulen. Krev omlegging av FV.
Vikebø/Rylandshøgda	G/S- veg frå nytt bustadfelt til skulen	Gang og sykkel	Reguleringsplan snart ferdig
Fløksand -Vikebø	G/S-veg	Gang og sykkel	G/S-veg som ikkje er ein del av NH-pakken
Eikanger	G/S-veg mellom E39 og Eikanger skule	Gang og sykkel	Ikkje regulert
Direktebuss frå nærsentra til Knarvik/Bergen	Betre og meir effektivt kollektivsystem	Kollektiv	Ekspressbussar som plukkar opp folk langs hovudtransportårer
Innfartsparkering på	Ostereidet,	Innfartsparkerin	Ikkje regulert

hovudinnfartsårer	Eikanger, Seim, Leknes, Alversund, Knarvik, Austmarka, Holsnøy	g	
Knarvik snøggåtkai	Venterom på Knarvikkaiaen	Kollektiv	Ikkje regulert
Etablering av ringbussar og matebussar	Aktuelt i den sørlege delen av kommunen	Kollektiv	Vurdert tidlegare – samarbeid med Skyss
Sykkelparkering kollektivknutepunkt og innfartsparkering	Sykkelparkering er viktig for tryggleik	Kollektiv/gang og sykkel	Må sjekke ut regulering knytt til dette.
Støtteordning sykkel	Etablere tilskotsordning for El-syklar og støtte ordnings til bedrifter	Gang og sykkel	Dette kan vere incentivordning for å sikre at fleire syklar
Kyststi	Kyststi i Knarvik/Alversund og Holme - Frekhaug	Gang og sykkel	Ikkje regulert.
Skular	Trafikksikring og hjartesoneløysing ved alle skular	Gang og sykkel	Gjennomføre vurdering
Fjellhall i Knarvik	Løysing for innfartsparkering og parkering i regionsenteret	Innfartsparkering	Ikkje regulert. Gjennomført mulighetsstudie.

Rådmannen ser også behov for å ta ein grundig gjennomgang av prosjekta i Nordhordlandspakken for å avklare om Alver har prosjekt som kan gjennomførast parallelt. Det vil vere ein vinn-vinn situasjon for alle partar. I tillegg er det viktig å få ein oversikt over alle prosjekt som er prioritert i trafikksikringsplanane til Lindås, Meland og Radøy.

Finansiering

Prosjekta som er spelt inn i statsbudsjettet 2021 og i handlingsprogrammet 2021 – 2024 skal finansierast med statlege programområdemidlar (post 30). Alver kommune får i tillegg kr 2,46 mill årleg i belønningsmidlar som kan nyttast til produksjon av kollektivreiser eller infrastruktur/tiltak som er knytt til kollektiv. Midlane for 2019 er allereie tildelt via Vestland fylkeskommune. Det vil bli laga eit system som sikrar at kommunane nyttar desse midlane på prosjekt som støttar nullvekstmålet. Slik rådmannen ser det, er det eitt av prosjekta som er aktuelt for belønningsmidlar, det gjeld g/s-veg Mjåtveitvegen. Dette prosjektet er ferdig i 2020 og kommunen har ca kr 5 mill i 2019 og 2020 i belønningsmidlar som kan nyttast på slike prosjekt. Det vil kome ei ny sak til politisk avgjerd om kva Alver skal nytte belønningsmidlane til i 2019 og 2020.

Proessen med å spele inn prosjekt til statsbudsjettet er kome langt og prosjekt som er sett i gang vil bli prioritert først. Det er avgrensa med midlar til nye prosjekt i 2021 og prosjekt som ikkje blir prioritert blir tatt med vidare i porteføljen og vurdert i neste års handlingsprogram.

Konklusjon og tilråding

Alver kommune vedtok å ta del i byvekstavtalen for Bergensområdet 20. februar 2020, og avtaleperioden er fram til 2029. Dette er ein lang tidsperiode og gjennom avtalen er Alver kommune sikra kr 32 mill i snitt årleg til prosjekt som støttar måla i byvekstavtalen. Byvekstavtalen er lagt opp slik at det vil vere årlege prosessar gjennom Miljøløftet og

lokalpolitiske prosessar med å prioritere prosjekt til statsbudsjettet og til handlingsplanar. Våren 2020 blei Alver kommune tatt med i sluttfasen for å prioritere prosjekt til handlingsprogrammet 2021 – 2024, og det har vore særskilte fristar til å spele inn aktuelle prosjekt. Det betyr at det ikkje har vore tilstrekkeleg med tid til å vurdere og kvalitetssikre aktuelle prosjekt. I tillegg har de vore få prosjekt som er ferdig regulert og prosjektert. Situasjonen rundt korona har også bidratt til at både politisk nivå og administrasjonen har prioritert andre oppgåver i denne perioden. Dei prosjekta som er spelt inn til statsbudsjettet 2021 og handlingsprogrammet kan etter rådmannen si vurdering realiserast i perioden 2021 og 2022. Det endelege handlingsprogrammet vil kome frå Miljøløftet til lokalpolitisk handsaming i juni 2020. Prosjektlistene som er lagt ved saka må kommunen jobbe vidare med og dei neste åra må vi avklare kva andre prosjekt som skal prioriterast som byvekstprosjekt. Eftersom handlingsprogrammet blir handsama årleg, betyr det at Alver kommune har muligheit til å få finansiering i heile komande fireårsperiode, sjølv om det ikkje er prioritert prosjekt dei to siste åra i handlingsprogrammet 2021 – 2024.

Rådmannen rår til å spele inn følgjande prosjekt i perioden 2021 – 2024:

Statsbudsjettet 2021:

- Kvamsbrekko – 12,5 mill
- Knarvik sentrum – 4 mill
- Knarvik sentrum – 10 mill

Belønningsmidlar 2019/2020:

- Mjåtveitvegen g/s-veg – 965.000

Handlingsprogram 2021 – 2024:

- Flatøy, G/S-veg ved kollektivterminal – 60 mill i 2022
- Sagstadvegen, G/S-veg mellom Frekhaug og Sagstad skule – 30 mill i 2022

Vedlegg i saken:

23.04.2020	Vedlegg 1_Byvekstavtale bergensområdet 2019 - 2029	1376390
23.04.2020	Vedlegg 2_Projektark Knarvik gangveg Helsehuset - Såtabu (002)	1376391
23.04.2020	Vedlegg 3_Projektark Knarvik infrastrukturdelen under GS og veianlegg (002)	1376392
23.04.2020	Vedlegg 4_Projektark Kvamsbrekko	1376393
23.04.2020	Vedlegg 5_Projektark GS-veg Flatøy	1376394
23.04.2020	Vedlegg 6_projektark fortau Mjåtveitvegen	1376395
23.04.2020	Vedlegg 7_Liste over aktuelle prosjekt byvekstavtale	1376402
23.04.2020	Vedlegg 8_Tidsplan arbeid med HP 2021-2024 Miljøløftet	1376404
23.04.2020	Vedlegg 9_Kriterier for prioritering og rapportering av programområdemidler i byvekstavtalene	1376403